

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214217430
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2214217430.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členov senátu JUDr. Ľubici Spálovej a JUDr. Petra Dumana v spore žalobcu: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Primaciálne námestie 1, Bratislava, IČO: 00 603 481, proti žalovanému: COOP Jednota Dunajská Streda, spotrebné družstvo, Korzo Bélu Bartóka 790, Dunajská Streda, IČO: 00 168 831, zastúpeného: zselinszky s.r.o., Laurinská 3, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 869 007, o 48.154,88 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 8. septembra 2020 č.k. 5Cb/44/2014-345, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti žaloby o zaplatenie 35.678,72 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne od 6. septembra 2014 do zaplatenia m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 26.137,20 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 26.137,20 eur od 14. februára 2015 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšku v napadnutej zamietajúcej časti žaloby rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a náhradu trov odvolacích konaní v rozsahu 6,22 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu (I.) o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 48.154,88 eur s úrokom z omeškania 5,15 % ročne od 6. septembra 2014, ktoré získal žalovaný užívaním pozemku vo vlastníctve žalobcu, zapísaného na LV č. XXXX, parc. registra „C“, parc. č. 779/3, o výmere 1.058 m², zastavaná plocha a nádvoria, k. ú. A., na ktorom sa nachádza stavba súp. č. XXX, zapísaná na LV č. XXX, kat. úz. A., ktorá je vo vlastníctve žalovaného (účinnosťou vkladu vlastníckeho práva dňa 29. novembra 2011 do 31. augusta 2014, pričom výška bezdôvodného obohatenia mala predstavovať obvyklé nájomné 17,-eur/m²/rok). Žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % (II.) a o výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku v samostatnom uznesení. Žalovaný v spore namietal výšku obvyklej ceny nájomného, navrhujúc jej preukázanie znaleckým posudkom. Poukazoval aj na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, vzhľadom na uzavretú nájomnú zmluvu medzi žalobcom ako prenajímateľom a obchodnou spoločnosťou DONA SK spol. s r.o. (v dôsledku čoho nemohol získať bezdôvodné obohatenie žalovaný na úkor žalobcu, ale nájomcu). Žalovaný vzniesol i námietku premlčania (keďže žalobca mal najneskôr listom dňa 26. septembra 2012 zistiť kto sa na jeho úkor obohacuje od 28. augusta 2012, v dôsledku čoho žaloba doručená súdu prvej inštancie 5. septembra 2014 bola podaná po uplynutí subjektívnej dvojročnej lehoty dňa 28. augusta 2014). Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 1 ods. 2, § 6 ods. 1 až 4 ZoMO (zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obci v znení neskorších predpisov k 30.6.2016), § 100 ods. 1, § 107 ods. 1,

2, § 451 ods. 1, 2, § 454, § 456, § 457 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil, že pri nakladaní s majetkom obce je aktívne legitimovaný žalobca na uplatňovanie si vlastníckych práv vo vzťahu k žalovanému, ktorý v rozhodnom období ako vlastník stavby postavenej na pozemku žalobcu, užíval predmetnú nehnuteľnosť bez zaplataenia akejkoľvek úhrady. Povinnosť poskytovať náhradu vlastníčkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, sŕiha vlastníka stavby bez ohľadu na to akým spôsobom realizuje svoje vlastnícke práva, pritom nie je podstatné komu prináša užívanie stavby zisk. Poskytnuté plnenie je plnením bez právneho dôvodu a bezdôvodne sa obohatil ten, kto je vlastníkom stavby na cudzom pozemku (nie nájomca). Pozemok žalobcu bol teda bez právneho dôvodu užívaný tým, že žalovaný mal na ňom umiestnenú svoju stavbu (prov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „NS SR“, sp. zn. 8Cdo/186/2018). Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania súd prvej inštancie poukázal na subjektívnu a objektívnu lehotu, po uplynutí aspoň jednej z nich (ak sa povinný subjekt premlčania dovolá) nemožno oprávnenému právo na vydanie bezdôvodného obohatenia priznať. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal sa oprávnený dozvie nadobudnutím vedomostí o skutkových okolnostiach, z ktorých možno usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia, a to vo výške objektívne vyčíslenej v peniazoch (tak, že právo na jeho vydanie možno dôvodne uplatniť na súde). Súd prvej inštancie konštatoval, že sám žalobca potvrdil vedomosť o získaní bezdôvodného obohatenia žalovaným už od 29. novembra 2011, ako aj o tom kto ho získal (žalovaný), ktorým dňom začala plynúť dvojiročná premlčacia doba, v rámci trojiročnej objektívnej doby (odo dňa vzniku bezdôvodného obohatenia, nadobudnutím vlastníctva stavby žalovaným dňa 29. novembra 2011), ktorá uplynula dňa 29. novembra 2013. Počas jej plynutia žaloba podaná nebola (žalobca podal žalobu na súde prvej inštancie 5. septembra 2014), v dôsledku čoho súd prvej inštancie považoval uplatňované právo žalobcom za premlčané. A to aj pri predĺžení objektívnej lehoty v prípade úmyselného získania bezdôvodného obohatenia na obdobie desať rokov, keďže v rámci objektívnej lehoty plynula dvojiročná subjektívna premlčacia lehota. Z dôvodu vznesenej námietky premlčania žalovaným, žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 255 ods. 1, 2 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), v zmysle ktorého žalovanému, ktorý bol v plnom rozsahu úspešný, vznikol nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, voči žalobcovi v konaní neúspešnému.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, navrhujúc jeho zmenu, aby po zohľadnení vznesenej námietky premlčania, súd žalovaného zaviazal na úhradu sumy 35.678,72 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne od 6. septembra 2014 do zaplataenia, tiež na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolanie odôvodnil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vzhľadom k tomu, že žaloba bola podaná na súde prvej inštancie dňa 5. septembra 2014, premlčalo sa len právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 29. novembra 2011 do 5. septembra 2012, nie však právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za celé žalované obdobie. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplynul absurdný záver, že ak by žalobca podal žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia kedykoľvek neskôr ako dva roky po nadobudnutí vedomosti o existencii bezdôvodného obohatenia, súd by žalobu zamietol, hoci by sa žalovaný naďalej bezdôvodne obohacoval (žalovaný sa preukázateľne bezdôvodne obohacuje na úkor žalobcu takmer deväť rokov). Súd prvej inštancie síce správne aplikoval ustanovenie § 107 ods. 1, 2 O. z., avšak toto ustanovenie nesprávne vyložil. Výška bezdôvodného obohatenia 35.678,72 eur predstavuje výšku bezdôvodného obohatenia za obdobie od 5. septembra 2012 do skončenia rozhodného obdobia uplatňovaného žalobou. Vypočítaná bola podľa Rozhodnutia č. 28/2011 primátora Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, ktorým sa ustanovujú ceny prenájmov a ceny predbežnej odplaty za vecné bremeno (17,- eur/m²/rok). Interné rozhodnutia žalobcu sú vydávané v súlade so zásadami hospodárenia, ako aj v zmysle § 9 ods. 1 písm. c/ ZoMO. Cenami prenájmov stanovených vyššie uvedeným rozhodnutím, sa riadia všetky odborné útvary magistrátu hlavného mesta, ktoré realizujú zmluvné vzťahy k nehnuteľnému majetku hlavného mesta a v súlade s ním sú uzatvárané i nájomné zmluvy. Výška úhrad za užívanie pozemku bez právneho dôvodu bola tak určená ako obvyklé nájomné za pozemky v rozhodnej dobe, ktoré sa nachádzajú v predmetnej lokalite. Rozhodnutie č. 28/2011 bolo vypracované na základe cenovej mapy, ktorá odzrkadľuje reálne ceny bežných nájmov v konkrétnych lokalitách v relevantnom časovom období.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať náhradu trov konania v plnom rozsahu. Spôsob akým žalobca náhradu vypočítal (súčin počtu dní užívania pozemku žalovaným bez právneho dôvodu a trhovej ceny, ktorú žalobca určil autoritatívne) nemá vplyv na začiatok a koniec plynutia premlčacej doby ustanovenej Občianskym zákonníkom, v

prípade premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. O udalostiach, ktoré sú rozhodujúce pre začiatok subjektívnej premlčacej doby žalobca vedel najneskôr 28. augusta 2012, žalobu však podal až 5. septembra 2014. K tvrdeniu žalobcu, že sa obohacuje na jeho úkor už skoro deväť rokov, žalovaný uviedol, že on o spor nikdy nestál. Žalovaný len nesúhlasil s výškou nájomného, ktorú mu žalobca nadiktoval a žalobca podal žalobu len pre nesúhlas žalovaného s výškou nájomného. Vzťah medzi žalobcom a žalovaným je však súkromno-právny. Subjekty vystupujú v súkromnom práve v rovnom postavení a preto žiadny z účastníkov vzťahu nemôže o právach a povinnostiach druhého účastníka rozhodovať autoritatívne, proti jeho vôli. Trhové ceny neurčuje žalobca, ale trh. Zrejme preto súd prvej inštancie nariadil znalecké dokazovanie a ustanovil znalca.

4. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zotrval na odvolacej argumentácii o nesprávnom právnom posúdení premlčania nároku žalobcu voči žalovanému, ktoré súd posudzoval ako jednorazové obohatenie na strane žalovaného, ku ktorému došlo v deň nadobudnutia nehnuteľnosti, ktorá stojí na pozemku vo vlastníctve žalobcu, od ktorého potom počítal plynutie subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Jedná sa však o pokračujúce bezdôvodné obohatenie, ktorého jednotlivé plnenia je možné počítat' na dni, mesiace alebo roky a ktorým plneniam plynie samostatná premlčacia doba. To, čo obohatením žalovaného ušlo z majetku žalobcu, je obvyklé nájomné, ktoré by žalobca inak získal za žalované obdobie a súdu preukázal za aké obvyklé nájomné v danom čase a lokalite prenajímal svoje nehnuteľnosti (17,- eur/m2/rok).

5. Na súdnom pojednávaní pred odvolacím súdom strany konania zotrvali na svojich tvrdeniach v odvolacom konaní. Žalobca upresnil svoj odvolací návrh, pridriavajúc sa rozhodného obdobia vymedzeného žalobou (do 31. augusta 2014). Opakovaním dokazovania v odvolacom konaní písomným znaleckým posudkom č. 7/2017, ktorý vyhotovil súdny znalec Ing. Stanislav Hadri, z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností, dňa 9. apríla 2017, bolo zistené, že v druhej časti znaleckého posudku II. Posudok, súdny znalec vypočítal a určil cenu všeobecnej hodnoty nájmu v kalendárnom roku 2012 vo výške 12,956 eur/m2/rok (bod 5.1.2), v kalendárnom roku 2013 vo výške 12,599 eur/m2/rok (bod 5.1.3) a v kalendárnom roku 2014 vo výške 11,908 eur/m2/rok (bod 5.1.4), pričom pri rekapitulácii všeobecnej hodnoty nájmu vo forme tabuľky v tretej časti znaleckého posudku III. Záver bod 2., došlo k zrejmej nesprávosti, a to v rubrike označenia všeobecnej hodnoty nájmu za rok 2013 a 2014, uvedením údajov 12,956 eur/m2/rok nielen v kalendárnom roku 2012 ale aj nasledujúcich dvoch kalendárnych rokoch (keď správny údaj podľa II. Posudku bod 5.1.3 v kalendárnom roku 2013 má byť 12,599 eur/m2/rok a v kalendárnom roku 2014 podľa II. Posudku bod 5.1.4 má byť 11,908 eur/m2/rok).

6. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom po nariadení pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a vykonaní opakovaného dokazovania, dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

7. Podľa § 470 ods. 1, 2 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Podľa § 451 ods 2 O. z. bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

9. V konaní nebolo sporné užívanie pozemku vo vlastníctve žalobcu žalovaným bez nájomnej zmluvy, či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec, a to umiestnením stavby vo vlastníctve žalovaného na pozemku žalobcu, v rozhodnej dobe od 29. novembra 2011 do 31. augusta 2014. Pod pojmom užívanie pozemku tu treba rozumieť umiestnenie samotnej stavby na cudzom pozemku, keďže jej samotné umiestnenie bráni vlastníčkovi pozemku užívať pozemok riadnym spôsobom. K obohateniu vlastníka stavby potom dochádza už zo samotného titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie užívať stavbu, pričom povinnosť poskytnúť náhradu vlastníčkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, stíha vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom realizuje svoje vlastníckeho právo (porov. NS SR

sp. zn. 8Cdo/186/2018). Poskytnuté plnenie uvedeným spôsobom je plnením bez právneho dôvodu a bezdôvodne sa obohatil ten, kto je vlastníkom stavby na cudzom pozemku (nie napr. nájomca).

10. Vzhľadom k tomu, že v rozhodnej dobe bol zastavaný stavbou vo vlastníctve žalovaného, pozemok vo vlastníctve žalobcu, bol aktívne legitimovaný na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému (ktoré vzniklo umiestnením stavby na cudzom pozemku) žalobca. Iný subjekt nemohol do zodpovednostného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným vstupovať, keďže samotná podstata a účel užívania zastavaného pozemku spočíva výlučne v umiestnení stavby na pozemku, v dôsledku nadobudnutia vlastníckeho práva k stavbe žalovaným, pričom práve umiestnenie stavby bráni vlastníkovi pozemku užívať ho akýmkoľvek iným, riadnym spôsobom, vrátane prenechania pozemku na užívanie tretej osobe (čo je objektívne nemožné).

11. Žalobca preto uniesol dôkazné bremeno preukázania vzniku bezdôvodného obohatenia v rozhodnej dobe na strane žalovaného, na úkor žalobcu. Príkladom plnenia bez právneho dôvodu je teda aj užívanie cudzieho pozemku bez nájomnej zmluvy či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec (porov. napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/8/2009, uznesenie NS ČR sp. zn. 30Cdo/199/2007), v dôsledku čoho žalovanému vznikla povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie žalobcovi.

12. K spornej otázke výšky vydania bezdôvodného obohatenia užívaním cudzej nehnuteľnosti (pozemku) bez právneho dôvodu sa vyslovil odvolací súd už v uznesení č. k. 9Co/125/2019-338 zo dňa 28. apríla 2020, ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že majetkovým vyjadrením prospechu získaného užívaním cudzej veci je peňažná suma, ktorá zodpovedá sumám vynakladaným obvykle v danom mieste a čase na užívanie veci, i s prihliadnutím na druh právneho dôvodu (zmluvného typu alebo vecného práva k cudzej veci), ktorým sa spravidla zakladá právo užívania vzhľadom na jeho rozsah a spôsob; najčastejšie ide o nájomnú zmluvu, kedy sa výška náhrady porovnáva s obvyklou hladinou nájomného, ktoré by bol nájomca povinný plniť za normálnych okolností, ak by vec užíval na základe platnej nájomnej zmluvy.

13. Žalobca svoje tvrdenie o výške bezdôvodného obohatenia, odvíjajúce sa od výšky obvyklého nájomného, preukazoval Rozhodnutím primátora Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 28/2011, ktorým sa ustanovujú ceny prenájmov pozemkov (17 eur/m²/rok), ktorú žalovaný namietal ako jednostranne autoritatívne určenú sumu, ktorá nezodpovedá sumám vynakladaným obvykle v danom mieste a čase, navrhujúc nariadenie znaleckého dokazovania.

14. Obvyklé nájomné je nájomným tržným. Užívateľ cudzej veci bez právneho dôvodu je povinný vydať bezdôvodné obohatenie peňažnou formou, rozsah ktorého plnenia, ak tento nie je stanovený predpisom (takýmto predpisom nie je Rozhodnutie primátora Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 28/2011, ktorým sa ustanovujú ceny prenájmov a ceny predbežnej odplaty za vecné bremeno účinné od 1.11.2011), je vyjadrený peňažnou čiastkou, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie (prenajatie) veci (porov. napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/8/2009, uznesenie NS ČR sp. zn. 28Cdo/1128/2014).

15. Znaleckým posudkom č. 7/2017 súdom prvej inštancie ustanovený súdny znalec z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností, za účelom stanovenia ceny obvyklého (trhového) nájomného, v druhej časti znaleckého posudku II. Posudok, vypočítal a určil cenu všeobecnej hodnoty nájmu v kalendárnom roku 2012 vo výške 12,956 eur/m²/rok (bod 5.1.2), v kalendárnom roku 2013 vo výške 12,599 eur/m²/rok (bod 5.1.3) a v kalendárnom roku 2014 vo výške 11,908 eur/m²/rok (bod 5.1.4), ktoré závery žalobca účinne nespochybnil. Vo vyjadrení k znaleckému posudku zo dňa 12. júna 2017 na č. I. 231 len všeobecne uviedol, že sa so znaleckým posudkom nestotožnil, zotrúvajúc na žalobe, v ktorej výšku bezdôvodného obohatenia odvíjal od rozhodnutia primátora Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy č. 28/2011, na ktorom zotrval aj v odvolacom konaní. Žiadne ďalšie dokazovanie žalobca nenavrhol (poukaz v odvolaní o vypracovaní označeného rozhodnutia na základe cenovej mapy odzrkadľujúcej reálne ceny bežných nájmov v konkrétnych lokalitách v relevantnom čase, predstavoval nepreukázanú novotu v odvolacom konaní).

16. Námiетка žalovaného vo vzťahu k znaleckému posudku bola vznesená iba v odvolaní proti prvému rozhodnutiu súdu prvej inštancie (ktoré bolo odvolacím súdom už zrušené a vrátené na ďalšie konanie a

nové rozhodnutie), a týkala sa práve zrejmej nesprávnosti (porov. odsek 5 tohto rozsudku) v rekapitulácii vo forme tabuľky v tretej časti znaleckého posudku, v rubrike označenia všeobecnej hodnoty nájmu za rok 2013 a 2014, uvedením údajov 12,956 eur/m²/rok nielen v kalendárnom roku 2012 ale aj nasledujúcich dvoch kalendárnych rokoch (keď správny údaj podľa II. Posudku bod 5.1.3 v kalendárnom roku 2013 má byť 12,599 eur/m²/rok a v kalendárnom roku 2014 podľa II. Posudku bod 5.1.4 má byť 11,908 eur/m²/rok). Zrejma nesprávnosť jednoznačne vyplývala z porovnania údajov v druhej časti znaleckého posudku II. Posudok bod 5.1.3 a bod 5.1.4, obsahujúcej aj príslušný výpočet všeobecnej hodnoty nájmu za rok 2013 vo výške 12,599 eur/m²/rok a za rok 2014 vo výške 11,908 eur/m²/rok.

17. Žalobca, ktorý niesol dôkazné bremeno preukázania výšky uplatňovaného nároku, dôkazné bremeno ohľadom ním tvrdenej výšky bezdôvodného obohatenia neunesol. Výška bezdôvodného obohatenia v rozhodnej dobe bola na základe vyhodnotenia dokazovania v súlade s prejednacou zásadou a zásadou kontradiktórnosti konania, posúdená podľa výsledkov znaleckého posudku, ktorým bola preukázaná výška obvyklého nájomného v rozhodnom období, predstavujúca bezdôvodné obohatenie.

18. Podľa § 107 ods. 1 O. z. právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

19. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným, ktorú súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil, žalobca odvolaním napadol rozsudok súdu prvej inštancie len v časti o zaplatenie sumy 35.678,72 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne od 6. septembra 2014 do zaplatenia (v dôsledku čoho rozhodnutie súdu prvej inštancie v zostávajúcej časti o zamietnutí žaloby o zaplatenie 12.476,16 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % od 6. septembra 2014 do zaplatenia ostalo odvolaním nedotknuté).

20. Odvolacia námietka žalobcu o nepremlčanom práve na zaplatenie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 5. septembra 2012 do 31. augusta 2014, bola dôvodná. Bezdôvodné obohatenie spočívajúce v užívaní nehnuteľnosti bez právneho dôvodu vzniká každým dňom užívania, s dôsledkami pre posúdenie jeho vzniku, trvania i skončenia, ako aj pre hodnotenie lehoty k (ne)uplatneniu takýchto nárokov (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 28Cdo/1128/2014). Žalobca preto v odvolaní dôvodne namietal, že premlčalo sa len právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za časť rozhodného obdobia, t. j. od 29. novembra 2011 do 4. septembra 2012, nepremlčalo sa však právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za nasledujúce obdobie od 5. septembra 2012 do 31. augusta 2014, prihladajúc na dátum podania žaloby dňa 5. septembra 2014, ktorou bolo uplatnené uvedené právo pred uplynutím dvojročnej subjektívnej premlčacej doby (bezdôvodné obohatenie vznikalo každým dňom užívania pozemku, od ktorého bolo potrebné počítať aj plynutie premlčacej doby).

21. Vychádzajúc z preukázanej výšky bezdôvodného obohatenia na základe vykonaného dokazovania v kalendárnych rokoch 2013 až 2014, žalobca sa dôvodne domáhal zaplatenia sumy 26.137,20 eur a v prevyšujúcej časti odvolaním napadnutého rozhodnutia 9.541,52 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne od 6. septembra 2014 do zaplatenia, bola žaloba dôvodne zamietnutá. Konkrétne v kalendárnom roku 2012 od 5.9.2012 do 31.12.2012 (118 dní) prislúchalo žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 4.419,10 eur (12,956 eur/m²/rok x 1.058 m² = 13.707,45 eur : 366 počet dní v kalendárnom roku 2012, t. j. 37,45 eur x 118 dní); v kalendárnom roku 2013 prislúchalo žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 13.329,74 eur (12,599 eur/m²/rok x 1.058 m²); a v kalendárnom roku 2014 od 1.1.2014 do 31.8.2014 (243 dní) prislúchalo žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 8.388,34 eur (11,908 eur/m²/rok x 1.058 m² = 12.598,66 eur : 365 počet dní v kalendárnom roku 2014, t. j. 34,52 eur x 243 dní); celková výška nepremlčaného nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 5. septembra 2012 do 31. augusta 2014 predstavovala sumu 26.137,20 eur.

22. Z dôvodu omeškania žalovaného s plnením dlhu, žalobcovi prislúchalo právo na zaplatenie úrokov z omeškania (§ 517 ods. 2 O. z.), vo výške ustanovenej vykonávacím predpisom § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, odvíjajúcej sa od základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t. j. 0,05 % ročne (podľa § 563 O. z. ak čas plnenia nebol dohodnutý, ustanoveným právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, žalovaný ako dlžník bol povinný dlh splniť prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal, teda nasledujúcim dňom po doručení žaloby,

doručenej 12. februára 2015), od 14. februára 2015 zo sumy 26.137,20 eur vo výške 5,05 % ročne do zaplataenia, keďže omeškanie s plnením dlhu doposiaľ trvá (prihliadajúc na žalobný petít, vychádzajúci z výšky úrokov z omeškania navýšených o 5 percentuálnych bodov nad základnú úrokovú sadzbu ECB, ktorá však k prvému dňu omeškania s plnením dlhu predstavovala 0,05 %, preto v prevyšujúcej výške a za obdobie od 6.9.2014 do 13.2.2015 bol uplatňovaný úrok z omeškania dôvodne zamietnutý).

23. Odvolací súd podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti žaloby o zaplataenie 35.678,72 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne od 6. septembra 2014 do zaplataenia zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 26.137,20 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 26.137,20 eur od 14. februára 2015 do zaplataenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšku v napadnutej zamietajúcej časti žaloby rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

24. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. V rozhodnutí o nároku na náhradu trov konania bude premietnutý úspech strany v celom konaní, ktorý závisí od zmeňujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. Tento nárok bude tvoriť jeden celok, a preto odvolací súd rozhodol jedným výrokom (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1320 s.).

25. Vzhľadom na základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v ustanovení § 255 CSP (zásada úspechu v spore), bolo potrebné pri tomto rozhodovaní prihliadnuť na pomer úspechu strán v konaní (§ 396 ods. 1 CSP). Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. Pomerné rozdelenie trov je odrazom reálneho výsledku sporu. Žalobca bol v danom spore úspešný vo vzťahu k žalovanej istine vo výške 26.137,20 eur a úroku z omeškania vo výške 9.429,12 eur (zo sumy 26.137,20 eur za obdobie od 14. februára 2015 do dňa vyhlásenia rozsudku odvolacím súdom 6. apríla 2022, t. j. úrok z omeškania ročne 1.319,93 eur/úrok z omeškania denne 3,62 eur x 321 počet dní v kalendárnom roku 2015, spolu 1.162,02 eur, v kalendárnych rokoch 2016 až 2021, t. j. 6 rokov x 1.319,93 eur, spolu 7.919,58 eur; v kalendárnom roku 2022 úrok z omeškania denne 3,62 eur x 96 počet dní v kalendárnom roku 2022, spolu 347,52 eur), spolu 35.566,32 eur, teda úspech žalobcu predstavoval 53,11 % (35.566,32 eur : 66.961,01 eur, ktorá požadovaná suma žalobcom pozostávala zo žalovanej istiny 48.154,88 eur a úroku z omeškania 18.806,13 eur, t. j. úrok z omeškania ročne 2.479,98 eur/úrok z omeškania denne 6,79 eur x 117 počet dní v kalendárnom roku 2014 od 6.9.2014 do 31.12.2014, spolu 794,43 eur, za kalendárne roky 2015 až 2021, teda 7 x 2479,98 eur úrok z omeškania ročne, spolu 17.359,86 eur, v kalendárnom roku 2022 úrok z omeškania denne 6,79 eur x 96 počet dní v kalendárnom roku 2022 od 1.1.2022 do 6.4.2022, spolu 651,84 eur), a úspech žalovaného predstavoval 46,89 % (31.394,69 eur), preto pomer úspechu a neúspechu strán konania mal za následok vznik nároku žalobcu na náhradu trov konania v rozsahu 6,22 %.

26. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a náhradu trov odvolacích konaní v rozsahu 6,22 %. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

27. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.